מתקר עד ראש חדש אדר ראשון

וכי אמר עד סוף מיתסר עד סוף

אדר שני: גבו׳ אלמא סחמא דאדר

ראשון הוא. לגירסא קמא דכתיבנא

במתניתין אתי שפיר דהא תנן דבין

באומר עד ראש בין באומר עד

סוף ראשון משמע. ולאידך נוסחא

נמי נראה לי דהכי קאמר כיון דכחדש

אחד חשיב להו תנא אלמא כל

מנינייהו דאדרים לאדר ראשון הוו.

ראשון כותב סתם ואין הכי נמי אליביה

דכשעומד בעשרה בחדר שני חס

רצה מונה לחדר רחשון אלח שכשהוח

רולה למנות לאדר שני כותב שני

אבל כר"מ לא מתוקמא מתניתין

דכיון דקאמר דסתם אדר שני משמע

ולא ראשון אלמא [חדש] באפי נפשיה חשיב ליה "ו : והתניא.

בניחותה: מכלל דברישה לה במעוברת עסקינן. בתמיה. והה

תנה עד ר״ה הדר רחשון דמשמע

דאיכא שני אלא ודאי כולה במעוברת

עסקינן מיהו רישה מיירי דלה ידע

בעבורה הלכך כי אמר עד ר"ח אדר

עד ר״ח אדר ראשון משמע דהא

לא ידע דאיכא אדר שני וסיפא

דקתני ואם היתה השנה מעוברת

ה"ק שאם היה יודע בשעת נדרו

שהיתה שנה מעוברת כי אמר עד

אדר אדר שני משמע. ולאידך נסחא

דגרסינן במתני' עד סוף אדר עד סוף

אדר שני השה בעיני כיון דמוחמי׳

למתני׳ בדלא ידע דמעוברת שתא

אמאי מתסר עד סוף אדר שני:

ולענין הלכה כיון דקי"ל (עירובין מו:)

דר׳ מאיר ורבי יהודה הלכה כר׳ יהודה

ומני ר' יהודה היא דאמר

עד כחש חדש חדר עד כחש חדש חדר כחשון עד סוף חדר עד (וו

סוף אדר ראשון כך היא עיקר הגירסא. וטעמא משום דאדר

סתמא ראשון משמע. ואיכא דגרסי עד סוף אדר עד סוף אדר שני

דמשמע ליה דשני אדרים כחדש אחד הן הילכך כי אמר עד ראש

שמע מינה רישה דלה ידע דמיעברה

ב) [לעיל כד.], ג)

וגיטין עד:], ד) [ל"ל ואמר], ה) לעיל כא.,

ו) [שייך עוד לע"א], ו) ע"כ

שייך לע"א,

עין משפם נר מצוה

מא א טוי"ד סי' רכ: מב ב ג מיי' פ"ח מהל' נדרים הלי"ד סמג לאויו רמב טוש"ע יו"ד סי

רלב סעי׳ כ: מג ד מיי׳ שם הל״ט וסמג שם טוש"ע :טוש"ע שם סעי' ד

תומפות

והתניא. בניחותא. מכלל דרישא לא במעודרה דרישה לה במעוברת בחמיה הה ודהי במעוברת איירי דהא קתני עד אדר ראשון אלא ודאי במעוברת רישה דלה ידע דמעוברת סיפא דידנו דמנווברה ונדר עד אדר שני וקאמר דאדר סתם של מעוברת היינו אדר שני דחדש המיבור מדר ראשון הוא ולא אדר שני תדע שהרי אדר בר מוע באל מאל מול מכ"ע ועוד דמגילה מכ"ע ועוד דמגילה ופורים בשני אלמא ראשון מודש העיבור: עד ר' אדר הראשון. דסתס אדר הוא אדר הראשון: שלא נתכוון זה אלא עד שדרך בניאדם לשתותיין. דסיינו עד לילי הפסח דגליל פסח יש לנו לומר שלא אסר עלמו: עד שיהא הצום. לוס סעשור: עד לילי הצום. להיינו סעודה של הכפורים דרגילין לאכול בשר כדאימא בחולין (דף פג.) רבי יוסי הגלילי אומר פגו) לכי יוסי הגפילי מולמי אף ערב יוס הכפורים בגליל: שדרך בני אדם לאבול שום. להיינולילשנת שהוא מתקנת עזרא שיאכלו שוס בע"ש: האומרלחבירו בו'. דברים שבלב כי הני למוכחי הויין דברים ואע"פ שלא פירש כמו שפירש חשבינן ליה: כור אחד של חשין וכו'. הני תרי בבי נתפרשו למעלה בפרק ארבעה נדרים (דף כד.): ר"מ אמר עד שיתן. אבל ברישא מודה דקאמר [אס] אין אתה בא ונוטל ווה רגילות שיאמר זה הוא כבודי והיתירא מעליא הוא אבל הכא איז רגילות לומר אחותו. אוכחה דמילחה נקט כדאמר (יבמות סב:) הנושא בת אחותו עליו הכתוב אומר אז תקרא וה' יענה: שלא נתכוון זה יענה: שלא נתכוון זה להכנס לביתו אלא לאכילה

אמפלירו בדבר: הדרן עלך קוגם יין

ושתיה

סעודה גדולה

והתניא. סיוע: הכותב עד ר"ח אדר. סתם עד ר"ח אדר הראשון קאמר. מדקתני אם היתה שנה מעוברת וכו' מכלל דרישא דקתני עד ר"ח כו' לאו במעוברת עסקינן בתמיה הא מדקתני עד אדר הראשון מכלל דבמעוברת עסקינן ומאי שנא רישא ומאי שנא סיפא: אלא

שתח. וכי נדר לשם אדר הסמוך לשבט קאמר הילכך (ס) עד אדר הראשון וסיפא מיירי בדידע דשתא מעוברת היא דהכי משמע אם היה יודע שהשנה מעוברת אסור עד כ"ח אדר השני: בותני' שלא נחכוון זה שלא לשחות אלא עד שעה שדרך בני חדם לשתות יין. דודחי רוצה הוא לשתות ד' כוסות של יין בלילי פסח שכל אדם שותין: אלא עד לילי לום. עד אותה לילה שילום למחר ואותה הלילה מותר לאכול בשר: עד שעה שדרך בני אדם לחכול בשר. ורולה לחכול עמהן: עד לילי שבת. ובלילי שבת מותר: שדרך בני אדם לאכול שום. והיינו לילי שבת: זהו כבודי. שלא אטול ממך: ויאמר לו. המדיר הריני כאילו נתקבלתי מה שבקשתי ממך: הרי אלו מותרות ליהנות ממנו. שאר הנחה: חלח לשם חישות. שנדר שלא תהנה ממנו דרך אישות: שלא נסכוון זה. המסרב בו אלא לאכילה ושתיה המרובה וכי אמר זה קונם לביתך כו' לא נתכוון לידור הנאה ממנו אלא לאכילה ושתיה מרובה נתכוון:

הדרן עלך קונם יין

והתניא ישר ר"ח אדר עד ר"ח אדר הראשון אם הַיתה שנה מִעוברת עד ר״ח אדר השני מכלל דרישא לאו במעוברת עסקינן שמע מינה הא דפשימא ליה דמעברא שתא הא דלא ידע: מתני אר׳ יהודה אומר קונם יין שאיני מועם עד שיהא הפסח (⁶ לא נתכוון זה אָלא עד ליל פסח עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין אמר קונם בשר שאיני מועם עד שיהא הצום אינו אסור אלא עד לילי צום שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר ר' יוםי בנו אומר קונם שום שאני מועם עד שתהא שבת אינו אסור אלא עד לילי שבת שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם נתכוון לאכול (© בשום © באומר לחבירו קונם שאני נהנה לך אם אין את בא ונוטל לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של יין הרי זה יכול להפר את נדרו שלא ע"פ חכם ויאמר לו כלום אמרת אלא מפני כבודי זהו כבודי יוכן האומר לחבירו קונם י שאת נהנית לי אם אין את בא ונותן לבני כור של חמין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכ"א יאף זה יכול להפר

את נדרו שלא ע"פ חכם ויאמר לו הרי אני כאילו נתקבלתי יס יהיה מסרב בו לשאת בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי לעולם וכן המגרש את אשתו יאומר קונם אשתי נהנית לי לעולם הרי אלו מותרות להנות לו שלא נתכוון זה אלא לשום אישות יהיה מסרב בחבירו שיאכל אצלו 🗈 אמר קונם לביתך שאני נכנם טיפת צונן שאני מועם לך מותר ליכנם לביתו ולשתות ממנו צונן שלא נתכוון זה אלא לשום אכילה ושתיה:

הדרן עלך קונם יין

נהטינו דסתמא דאדר ראשון משמע הילכך מי שעומד באדר שני וכותב אדר סתם השטר מוקדם ופסול דסתם אדר ראשון משמע הילכך לריך הוא שיכתוב בחדש אדר שני ובאדר ראשון כותב סתם בין בגיטין בין בשטרות: בותבר' שלא נסכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לשחום יין. דהיינו עד ליל הפסח דאזלינן בתר אומדנא שלא נתכוון ליאסר בלילי הפסח ביין אע"פ שלפי לשון נדרו משמע דאסור דהא אמר עד שיהא: עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר. דהיינו ערב יום הכפורים כדתנן בפרק אותו ואת בנו (חולין פג.) ר' יוסי הגלילי אותר אף ערב יוה"כ בגליל. והא עדיפא מקמייתא שהרי אינו מגיע איסורו עד הלום וכי קסני עד לילי הלום לאו דוקא שהרי אוכל הוא מבערב אלא עד סעודה של לילי הצום קאמר: שדרך בני אדם לאכול שום בערב. מתקנת עזרא: ולעבין הלכה כתב הרמב"ן ז"ל דלית הלכתא לא כאבא ולא כברא דרבנן פליגי עלייהו דעד כאן לא סתם לן תנא לא נתכוון זה אלא במילתא דמוכח כדקתני סיפא בהיו מסרבין אי נמי כי הא דתנן לעיל (נה:) טען והזיע דמודו בה רבנן משום דאומדנא דמוכח הוא וכדפרישית בדוכתיה ומכי אודו ליה רבנן לר' יהודה בהני אתא איהו השתא ואוסיף אפילו בנודר עד שיהא פסח שאע"פ שמשמע עד שילא חולין בדבר להקל ואומרים שלא קבע לו זמן זה אלא כדי לקיים מצוה שעל היין בליל זה ואמא בריה ואוסיף נמי דאפי׳ בשום דליתיה אלא תקנת עזרא אומדין אותו בכך ואפשר נמי דאבא פליג על בֿרא מיהו רבנן ודאי לית להו לא כמר ולא כמר ולא משתמיט תנא וסתים כחמירתא אלא כקילתא והבו דלא להוסיף עלה ותנן נמי לעיל [ם.] עד הפסח אסור עד שיגיע עד שיהא אסור עד שילא ומדלא הדר וחני קונם שאני אוכל ושאני הולך עד הפסח וקחני סחם ש"מ סיפא בחר רישא גרירא דקתני קונס יין אלמא קונס יין שאני טועם עד שיהא הפסח לרבנן עד שינא הילכך הלכתא כוותייהו עכ"ל ז"ל. אבל הרא"ה ז"ל כתב דהני נמי כיון דקתני להו גבי הלכתא פסיקתא דהיינו כולהו דיני דאומדנא דמייתי בתר הכי נמי הלכתא נינהו ואע"ג דתנן לעיל עד שיהא הפסח אסור עד שיצא אפשר דלא אקונם יין קאי ואי נמי אמרת דעלה קאי אגב גררא דהני אחריני תנא עד הפסח דהתם לא אתא לאשמועינן [אלא] כוונת הלשון היאך הוא: האומר להבירו ורו׳ זהו כבודי. וכיון דאומד מוכיח הוא שרי: ר״מ אומר אסור עד שיסן. וה״ה נמי דפליג אקמייתא דאסור עד שיטול והכי איתא בירושלמי (פ״ח ה״ו). כבר פרשתי משנה זו בפרק ארבעה נדרים (לעיל דף כד.) בארוכה בס"ד: לשאם אם בת אחוסו. משום דמלוה הוא כדאמרינן פרק הבא על יבמתו (יבמות סב:) הנושא את בת אחותו עליו הכתוב אומר אז מקרא ויי׳ יענה נישניה נחן: שלא נחלוון זה אלא לשם אכילה ושחיה. ולא שיהא אסור בכניסת הבית וטעימת טיפת לונן: תרספתא (פוף פ"ד) היה מסרב בחבירו שיאכל אללו במשתה ואמר קונם ביתך שאני נכנס תוך המשתה אסור אחר המשתה מותר:

הדרן עלך קונם יין

הגהות הב״ח (א) במשנה עד שיהא הפסח אינו אסור אלא ליל פסח שלא מכוין זה אלא עד שעה שדרך כל"ל: (3) שם לאכול שום כל"ל ואות ב' נמחה: (ג) שם האומר לחבירו קונס שאתה נהנה לי (עד): (ד) שם היו מסרביז נו לשחת: (ה) רש"י ד"ה אלא שמע וכו' הילכך אסור עד אדר הראשון: מוסף רש"י הרי זה יכול. המודר, להפר את נדרו. בעלמו. שלא על פי חכם. שיכול לומר לו המודר כלום אמרת.

זהו כבודי. יותר שלא אקבל, שאיני לריך, וכבר תוחר הודר ורוול בד הוקכת, שמוים מרין, וככת הותר הנדר (לעיל כד.). קונם שאת נהנית לי. קונס תהא עליך כל הנאה שתהנה ממני (גיטין עד:). אף זה. אם רלה הנודר, יכול להפר את גדרו. יכול להמירו מאליו בלא שאלת התרת חכם (שם). ויאמר לו הרי אני יאבי. אילו התקבלתי. הכיי מחזיק לך טובה כחילו התקבלתי ממך, לפיכך חיט נדר (לעיד כה). היה מסרב. מפליר (טומה יג. מסרב. וגורס: היו מסרבין) שהיה מפצירו לאכול אצלו לעיל כא.)**. קונם לביתך** שאני נכנס. שנדר שלח יכנס לנימו, טיפת צונן שאני טועם לך. שלח לאכול אצלו כלום ממנו צונן. אכל לא אכילה שלא

אבל לא שתהיה שתיה ל כנו שנוסים שנו. מועטת (שם). הדרן **ע**לך קונם יין

מחונה, שלא נחברין זה. המסרב, אלא לשום אכילה ושתיה. מרונה

שיסעוד אנלו הרבה, ולשון

טיפת לוגן לא נתכוין זה אלא לשתיה מרובה

פירוש הרא"ש

מכלל דרישא לאו במעוברת עסקינן. אס כן מאי אדר ראשון דקאמר אלא ודאי ה"ק אם היה ודע שהיא מעוברת ורישא כללה ידע: מתני אינו אסור אלא עד ליל פסח. שלה נתכוין להסור עצמו בד' כוסות כיון שכל העולם עד שיהא אסור עד שינא היינו בשאר דברים חוץ בדאמרינו (ברכות ח:) כל האוכל ושוחה בט' בו מעלה עליו הכתוב כאילו התענה

תשיעי ועשירי ומנן במסכת חולין (דף פג.) וכדברי רבי יוסי הגלילי אף ערב יום הכפורים בגליל וכן שום בע"ש כתקנת עורא (ב"ק פג.): זהו בבודי. שאפרנס בני משלי: ר"ש אוחר. לעיל פירשתי דר"מ מודה ביישא את בת אחותו. שהיא בת גילו: שלא נתבוין זה אלא לשם אבילה ושתיה. ומיהו גם באכילה ושמיה מותר כיון שלא הוליאם מפיו וכנדר בעינן שיוציא בשפמיו כדכמיב כל היוצא מפיו יעשה ולא דמי לרישא דאים בכלל הואות אימיה: הדרן עלך קונם יין